

จรีต อิศตรี : คุณค่า สัญญา ในงานศิลปะเส้นผม
Demeanor, Woman: Value, Sign in the Art of Hair
ถนอมนวล เดชาคนึงวงศ์
นักศึกษาศิลปะปริญาเอก สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเน้นการสร้างสรรค้อย่างเป็นขั้นบันได (Practice-based Research) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลภาคเอกสาร และศึกษาผลงานศิลปะป็น ภาคสนาม มุ่งเน้นทำการวิเคราะห์ผลงานศิลปะของศิลปินหญิงร่วมสมัยที่ใช้เส้นผมเป็นสื่อทางศิลปะโดยใช้แนวความคิดของการสูญเสียความงามจากเส้นผม มีการสอดแทรกเชื่อมโยง แนวความคิดรูปแบบ รูปทรงทางสัญลักษณ์ทางสัญญาความหมายในงานศิลปะ โดยนำองค์ความรู้จากการศึกษา วิเคราะห์ผลงานของ อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ ทำให้ทราบถึงโครงสร้างและแนวความคิดขบวนการสร้างสรรค์ ความหมายจากการถอดรหัส ความหมาย และทฤษฎีอย่างมีเหตุผล จรีตจึงเปรียบเทียบได้ตั้งรูปแบบทางความคิด บุคลิกพฤติกรรมที่ออกมาจากความเป็นตัวตนของศิลปินนำเข้าสู่ผลงานศิลปะ การใช้เส้นผมเป็นสื่อวัตถุ เพราะเส้นผมอาจมีส่วนสัมพันธ์ที่ซ่อนเร้นกับ ความหมายของความเป็นผู้หญิง ศิลปินจึงมักนำเอาเส้นผมมาเป็นวัสดุจำเพาะในการสร้างสรรค์ การรับรู้ทางอารมณ์ ความรู้สึก ผ่านในรูปแบบ รูปทรง แนวความคิดในงานศิลปะร่วมสมัย โดยการใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูล ทั้ง สัมภาษณ์แบบโครงสร้างและการใช้ทฤษฎีรูปทรง ทฤษฎีสัญญาวิทยา ทฤษฎีบุคลิกภาพ เข้ามาวิเคราะห์ผลงาน สร้างสรรคภายใต้แนวคิด การสูญเสียความงามจากเส้นผม ผู้วิจัยได้นำการสูญเสียเส้นผมนำมาสร้างสรรค์ผลงานโดย นำ ประสบการณ์ และสิ่งที่สะท้อนใจจากการสูญเสียความงามจากเส้นผม ถ่ายทอดพลังอันซ่อนเร้นในจิตใจอันลึกซึ้ง

ผลของการศึกษาข้อมูล และการทดลองสร้างสรรค์สรุปได้ว่า ค่าความจำเพาะของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างมีปัจเจกลักษณะ ทำให้วิเคราะห์ถึงขบวนการความคิด อันมีความละเอียดอ่อนทางด้านอารมณ์เข้ามาเชื่อมโยงด้าน แนวความคิดเนื้อหาและวัสดุ ซึ่งถูกถ่ายทอดผ่านการกลั่นกรองทางความคิดของศิลปิน โดยแสดงรูปทรงที่นำเส้นผมมา สื่อสารในรูปแบบทางสัญญา ผ่านขบวนการทางเทคนิคที่แตกต่างกันไป จึงทำให้เกิดความหมายทาง สัญญา การตีความ ในงานสร้างสรรค์จากเส้นผมในมิติต่าง ๆ ถึงแม้ว่ารูปแบบผลงาน เนื้อหาแนวคิดมีความคล้ายคลึงกัน แต่ความหมายแอบแฝงภายในผลงานอย่างมีนัยยะ ประกอบเป็นชุดการสันนิฐานการสร้างสรรค คือ 1. การตีความหมายรูปทรงกับแนวคิด 2. โครงสร้างส่วนประกอบทางแนวคิด 3. การถอดรหัสความหมายทางสัญญาในงานศิลปะเส้นผม

คำสำคัญ : จรีต คุณค่า สัญญา การสูญเสีย เส้นผม ศิลปะ

Abstract

This study employed the approach of Practice - based Research, aiming to analyze the artworks of contemporary female artists who used hair as the medium of the arts inspired by the loss of the beauty of hair. The works have implied the concepts, patterns, symbolic forms in meaning of the artworks. The knowledge acquired from the studies and analyzing the artworks of Imhathai Suwathansilp had helped the understanding in structure and concept of the creative process, decoded meaning, precise meaning as well as theories

rationality. Demeanor was considered as pattern of thoughts, personal characteristics and behaviors conveyed through the artworks. Hair was used as material which could relate secretly to the meaning of feminine. The artist often made use of hair as the medium for creativity, emotional perception and feeling through patterns, forms, and concepts in contemporary art. The instruments for collecting data of this studies were semi-structured interview, theory of Formalist, Semiotics, and Personality as the framework for analyzing the artworks under the concept of the loss of the beauty of hair. Researcher utilized the loss of hair to create artworks through the concept experiencing the loss of the beauty of hair to express the hidden power in the deepened mind.

The results of the studies and trial creations found that the creativity of artworks were performed individually. Such individuality described the creativity process which was vulnerable to connect with its concepts, subjectivity and materials. It was demonstrated from the artist's considerate thinking by displaying forms that presented the hair to communicate semiotically via different techniques. Consequently, the meaning, symbol, and interpretation in the artworks took place in several dimensions. Although the pattern of artwork, the concept and the meaning were similar, there were hidden meanings within the artworks significantly which consisted of 3 assumptions: 1. Interpretation of forms and concept 2. The structure of concept's component 3. Decoding the symbols of hair artworks.

Keywords: Demeanor, Value, Symbol, Loss, Hair, ,Art

1. บทนำ

ความงามจากเส้นผมเป็นความปรารถนาของเพศหญิงทุกคน ทุกชนชั้น ปรารถนาให้มีเส้นผมสุขภาพดี ยาว สลวยเงางาม เปรียบได้ดังเป็นตัวบอกบุคลิกลักษณะของความเด่นให้ชวนประทับใจในครั้งแรกพบ เป็นเสน่ห์ที่บ่งบอกถึงความเป็นผู้หญิง เพราะภาพลักษณ์ของหญิงงามส่วนใหญ่มักจะผูกติดกับเรือนผมอันยาวสลวยแทบทุกยุคทุกสมัย จนเป็นค่านิยมทุกสังคมและวัฒนธรรมดังบทประพันธ์ ผู้หญิงเลอโฉมในวรรณคดีหรือภาพยนตร์จนถึงปัจจุบัน ในด้านศิลปะ ศิลปินกลุ่มสตรีนิยม (Feminist) ได้นำเอาเส้นผมมาใช้ในแนวคิด และรูปแบบ รูปทรงในการแสดงออกที่ใช้สื่อความหมายของศิลปินที่ต่างกันไป

เส้นผมในฐานะเซลล์ที่ตายแล้ว เป็นตัวบ่งบอกเรื่องราวในอดีตและปัจจุบันเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของชีวิตในหลายรูปแบบของแต่ละวัฒนธรรม ความเชื่อและเป็นองค์ประกอบสำคัญของความเป็นผู้หญิง ทางด้านศิลปะศิลปินผู้นิยมนำประเด็นเส้นผมและนำตัววัสดุจากเส้นผมมาสร้างสรรค์ผลงานหลากหลายรูปแบบ และแนวความคิดแฝงนัยยะสัญลักษณ์รูปทรงต่าง ๆ ตามแรงบันดาลใจของศิลปินที่ต้องการจะสื่อสารความหมายทางศิลปะ นัยยะและหน้าที่ของเส้นผมจากประวัติศาสตร์เป็นวัตถุของใช้สอย เสื้อผ้าไว้คอบปกคลุมร่างกายและเครื่องประดับ จนถึงสังคมร่วมสมัยเส้นผมกลายเป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์อย่างหนึ่งเพื่อสื่อสารความหมายในทางความหมายแฝงและความหมายตรง เพื่อสื่อถึงความทุกข์ - ความสุข, การเกิด - การตาย, อิศรภาพ-ความชั่ว ฯลฯ อยู่ในงานศิลปะ

การแสดงออกของศิลปินในงานศิลปะมีหลากหลายวิธีการ เทคนิค ต่างกันไปตามบุคลิก แนวความคิด ความถนัดในงานศิลปะ มีการผสมผสานกันในรูปแบบของศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) เป็นสื่อข้ามศาสตร์ที่มีการผสมผสานระหว่างตัวเทคนิคและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อมาเชื่อมโยงให้เข้ากับงานศิลปะสื่อสารให้ตรงตามเจตนาของศิลปินอย่าง

มีอัตลักษณ์ บ่งบอกถึงรูปแบบสัญลักษณ์ เพื่อสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกซึ่งเป็นตัวบ่งบอกความเป็นจริงนิสัยของการแสดงออกในงานศิลปะ

แนวความคิดของผู้วิจัย เกิดจากผลกระทบจากสภาวะเส้นผมหลุดร่วงจากสาเหตุภาวะร่างกายไม่ปกติ ส่งผลให้เกิดความวิตกกังวลจากการสูญเสียเส้นผมอันเป็นที่รักและห่วงหาของผู้อื่นที่มีความรักความสวยงาม ซึ่งเส้นผมนั้นเป็นตัวแทนความสวยงามภายนอกที่สัมผัสเห็นเป็นครั้งแรก เป็นตัวบ่งบอกถึงบุคลิกภาพให้น่าชมรมอง ทำให้ขาดความมั่นใจ จึงนำแรงบันดาลใจที่มีอยู่ในจิตใจภายในออกมาเป็นกำลังในการต่อสู้ปัญหาร่างกายที่ต้องการแสดงออกเพื่อสื่อสารให้เห็นถึงพลังจิตภายในของผู้หญิงที่มีสภาวะการสูญเสียเส้นผมอันเป็นที่รัก โดยถ่ายทอดทางรูปทรง วิธีการทางด้านศิลปะโดยใช้เส้นผมเป็นตัวสื่อวัตถุในงาน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจทางด้านการศึกษาของ จริต อีสตรี : คุณค่า สัญลักษณ์ ในงานศิลปะเส้นผม ภายใต้แนวคิด การสูญเสียความงามจากเส้นผม จะทำการวิเคราะห์แนวคิดหลักโครงสร้างของงานศิลปะที่นำเส้นผมมาเป็นสื่อในงาน เพื่อถอดความหมาย สัญลักษณ์ รูปแบบของรูปทรงในการถ่ายทอดทางแนวความคิดเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงแก่นแท้ในการสร้างสรรค์ โดยการนำแนวคิดทฤษฎีมาวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และนำองค์ความรู้ที่ได้มาบูรณาการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างเหมาะสมของจิตภายในตัวเองผ่านเนื้อหา รูปทรงของผู้หญิงอย่างลึกซึ้ง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 ศึกษาข้อมูลภาคเอกสารทางด้านเส้นผม และงานศิลปะกรรมร่วมสมัยที่นำเส้นผมมาสร้างสรรค์

2.2 วิเคราะห์ ผลงานศิลปะป็นหญิง อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ที่สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เส้นผม ภายใต้แนวคิด การสูญเสียความงามจากเส้นผม

2.3 สังเคราะห์องค์ความรู้ทั้งภาคเอกสาร และงานศิลปะในการถอดรหัส จริต อีสตรี : คุณค่า สัญลักษณ์ ผ่านผลงานศิลปะเส้นผมเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์

2.4 สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ จริต อีสตรี : คุณค่า สัญลักษณ์ ในงานศิลปะเส้นผม ภายใต้แนวคิดการสูญเสีย โดยนำเส้นผมมาสร้างสรรค์ จำนวน 3 ชุด เพื่อให้ถึงขบวนการวิเคราะห์สู่ผลงานศิลปะอย่างสมบูรณ์

3. การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.1 ความหมายจิตในงานศิลปะกรรม (Mannerism)

ความหมายจิต โดยทั่วไปหมายถึง ความประพฤติของคน กิริยาหรืออาการ(พจนานุกรมไทย -ไทยราชบัณฑิตยสถาน)

ความหมายในแง่มุขหลักศาสนา หมายถึง สภาวะจิตของคน แนวความคิดเกี่ยวกับประเภทของจิตมนุษย์ มีรากฐานจากคัมภีร์วิสุทธิมรรค

ความหมายจิตในงานศิลปะ หมายถึง การแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของศิลปินที่ทำให้ทราบได้ว่าเป็นของใคร ผ่านรูปแบบงานสร้างสรรค์หรือแนวคิดด้านศิลปะเพื่อสื่อให้คนดูรับรู้ถึงการแสดงออกของศิลปิน

จิตนิยม (Mannerism) หรือ (Style) คือยุคศิลปะของจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และการตกแต่ง เริ่มตั้งแต่ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา ปี ค.ศ. 1520 ถึงสมัยบาโรก ปี ค.ศ. 1600 คำนี้ถูกใช้ครั้งแรกโดยนักประวัติศาสตร์ศิลปะชาวเยอรมัน เมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 เพื่อเป็นการจัดกลุ่มศิลปะและคำที่ใช้แตกต่างกันไปตามแต่จะเป็นศิลปินผู้ใดและเป็นลักษณะศิลปะชนิดใด(ศัพท์ศิลปะ ราชบัณฑิตยสถาน)

มนุษย์เราแต่ละคนมีระบบความคิด ระบบมองโลกที่แตกต่างกัน ถ้าเรามีการวิเคราะห์จิตใจในการแสดงออกทางด้านศิลปะ จะเข้าใจจิตใจ ความรู้สึก เข้าใจอารมณ์พื้นฐาน และระบบความคิดของตัวศิลปินนั้นได้ดีขึ้น

3.2 จริต ทางการแสดงออกทางด้านอารมณ์และความรู้สึก

หลักจิตวิทยาทั่วไปธรรมชาติของอารมณ์เกิดขึ้นมากมายอาจจะเป็นความพึงพอใจ ความโกรธ ความร่าเริง ความเจ็บปวด ความผิดหวัง เพราะตลอดเวลาที่บุคคลอยู่ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง บุคคลนั้นจะอยู่ภายใต้สิ่งเร้า (Stimulus) และประสบการณ์ (Experience) ซึ่งอารมณ์ในลักษณะดังกล่าวนี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้น โดยภาพรวมกล่าวได้ว่า อารมณ์และแรงจูงใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาอย่างเด่นชัด ประกอบด้วย 1.สภาวะการรู้คิด (Cognitive States) 2.ปฏิกิริยาทางสรีระ (Physiological Reactions) 3.การแสดงออกของพฤติกรรม (Expressive Behavior)

3.3 อารมณ์ในการแสดงออกทางศิลปะ

อารมณ์ของแซคเตอร์ -ซิงเกอร์ (The Schachter-Singer Theory of Emotion) อธิบายแง่มุมของการควบคุมระหว่างบทบาทของการกระตุ้นทางสรีระและองค์ประกอบทางการรู้คิด แซคเตอร์ -ซิงเกอร์ กล่าวว่า เมื่อมีสิ่งเร้าหรือสถานการณ์กระตุ้นเร้าให้เกิดอารมณ์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสรีระของอวัยวะภายใน เพราะมนุษย์ใช้ระบบการรู้คิด เพื่อตีความหมายของสิ่งเร้า ระบบการรู้คิดนี้ เป็นปัจจัยหลักสำหรับการตัดสินใจตอบสนองทางอารมณ์ (จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์, 2556, หน้า 167)

โดยสรุปความเป็นเพศคือการบ่งบอกความต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงส่วนอวัยวะภายในจิตใจ ไม่สามารถบอกถึงความแตกต่างได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ตั้งแต่ในวัยปฐมภูมิของแต่ละบุคคล แต่ความจริงนั้นความต่างก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ต่างฝ่ายมีและขาดก็เพื่อมาสิ่งทดแทน การวิจัยด้านจิตวิทยาและวิทยาศาสตร์สุขภาพก็ได้พัฒนาศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาด้านสมองและการพัฒนานุคลิกตั้งแต่วัยเด็ก (<http://www.eduzones.com> , 2549)

3.4 เส้นผมมีความผูกพันกับวิถีชีวิตของมนุษย์

มนุษย์มีความผูกพันกับเส้นผมมาตั้งแต่กำเนิดทุกเชื้อชาติ ศาสนา และมีความสัมพันธ์อันลึกซึ้งด้วยความหมายในแง่มุมต่างกัน เส้นผมไม่ได้ทำหน้าที่แค่ปกป้องร่างกาย หรือให้ความอบอุ่นต่อร่างกายแค่เพียงอย่างเดียว มองย้อนไปในอดีตมนุษย์ได้นำเส้นผมมาเป็นเครื่องประดับธรรมชาติที่มีค่าหรือศูนย์กลางแห่งจิตวิญญาณอันแสดงตัวตน ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงมีความรู้สึกผูกพันกับเส้นผมถือว่าเป็นการดำรงอยู่ของชีวิต ยังเป็นสัญลักษณ์ในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่วัยเด็ก โต มีครอบครัว และเส้นผมหรือเป็นสื่อเพื่อการแสดงเอกลักษณ์ของเผ่าพันธุ์ อุดมการณ์ และศาสนา

3.5 บทบาทของเส้นผมในงานศิลปกรรม

ในคริสต์ศตวรรษที่ 1960 ศิลปินได้เริ่มการเปลี่ยนแปลงการสร้างสรรคผลงานศิลปะด้วยการมุ่งมั่นสร้างผลงานเหมือนจริง หาค่าความหมายตามจริงโดยใช้วัสดุจริงเป็นตัวบอกในงานศิลปะ อวัยวะส่วนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์ ได้กลายมาเป็นวัตถุที่ศิลปินนิยมนำมาใช้เป็นสื่อในการแสดงออกทางความหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เส้นผม” ซึ่งเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายที่สามารถสื่อความหมายและสาระได้หลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับศิลปินคนนั้นจะนำเสนอแนวคิด การตีความหมาย แทนสัญลักษณ์ในการแสดงออก และแหล่งที่มาของผมว่าอยู่ในบริบทใดที่จะนำมาถ่ายทอดสู่ผลงานศิลปะ

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันศิลปินได้นำเอาเส้นผมมาใช้กับงานศิลปกรรมหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับการสร้างสรรค์ และแม้ว่าผลงานอาจสร้างสรรค์ในยุคเดียวกัน หรือเป็นผลงานประเภทเดียวกันหากวิธีการนำเสนอและจุดมุ่งหมายแตกต่างกันไปในแง่มุม แนวความคิด เทคนิค รูปแบบ ผลงานนั้นย่อมสะท้อนนัยยะ สัญลักษณ์ทางความคิดที่ต่างกันเสมอ ดังจะเห็นจากภาพผลงานที่ศิลปินถ่ายทอดโดยใช้เส้นผมเป็นสื่อวัตถุในผลงาน

1. Robert Gober

รูปที่ 1 โรเบิร์ต กอเบอร์(Robert Gober) , Long Hair Cheese .1992-93. ที่มา:

<http://beyondtherealmsofdeath.wordpress.com/2013/04/05/response-to-art-outside-of-class/>

รูปที่ 2 โรเบิร์ต กอเบอร์(Robert Gober) , wax and human hair, 1992. ที่มา:

<http://sokoisbarefoot.blogspot.com/2011/10/robert-gober.html>

ผลงานของโรเบิร์ต กอเบอร์ (Robert Gober) แสดงแนวคิดทางการแสดงออกของนัยยะคือ ศิลปินทำให้ผู้ชมเห็นและเผชิญหน้ากับการมีสองบุคลิกในร่างกายเดียว ส่วนอีกนัยหนึ่งศิลปินทำให้ผู้ชมสัมผัสกับการมีสองเพศในร่างกายด้วยตนเอง โดยการใช้ขนจริงเพียงมือเดียวเป็นสื่อในการแสดงออก ศิลปินพยายามตั้งคำถามให้คนดูคิดตามในสิ่งที่ศิลปินแสดงออกทางรูปทรงที่มีอยู่จริงในชีวิตประจำวัน แต่สิ่งที่แฝงอยู่ภายในงานการแสดงออกเพศที่มีการสะท้อนความเป็นตัวตนของศิลปินอยู่ในผลงาน

2. Wenda Gu

รูปที่ 3 Wenda Gu, united nations- china monument: temple of heaven, 1998.

ที่มา: <http://www.wendagu.com/installation/>

รูปที่ 4 Wenda Gu, United Nations- Canadian Monument: the Metamorphosis. 1998.ที่มา:

http://www.wendagu.com/installation/united_n

ผลงานของกุ่มักจะนำเสนอบนพื้นที่ขนาดใหญ่ในลักษณะเป็นอนุสรณ์สถานหรืออนุสาวรีย์แห่งชาติที่มีขนาดใหญ่โตมโหฬาร เพื่อสร้างความตื่นตะลึงให้กับผู้ชมให้ก้าวเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน ได้สัมผัสถึงความยิ่งใหญ่ของมวลมนุษยชาติ ไม่ว่าจะเป็นการถัก การผูก การปัก หรือการติดดาวเพื่อยึดติดของเส้นผมจำนวนมากได้ถูกหล่อหลอมให้รวมเป็นหนึ่ง

ตัวอย่างผลงานศิลปะตั้งแต่ศตวรรษที่ 19-20 ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าแนวคิด วิธีการแสดงออกของงานศิลปะที่ใช้เส้นผมเป็นสื่อบอกความหมาย ถึงแม้ว่าศิลปินจะใช้วัสดุเดียวกันในการสร้างสรรค์ แต่ผลงานนั้นสร้างสรรค์คนละยุคสมัยแต่เป็นผลงานสื่อที่ต่างกัน หากวิธีการนำเสนอและจุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์แตกต่างกันไป ผลงานนั้นย่อมสะท้อน

นัยยะ สัญลักษณ์ที่ต่างกันเสมอทั้งในเรื่องวัฒนธรรม สังคม การเมืองและที่แวดล้อมของตัวศิลปินนั้น ก็มีบทบาท ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะ ศิลปินได้ใช้วัสดุ เส้นผมเป็นตัวสื่อสารทางจินตนาการ ตามที่ศิลปินจะ ถ่ายทอด

3.6 ความพิเศษของเส้นผมในการนำมาทำงานศิลปะ

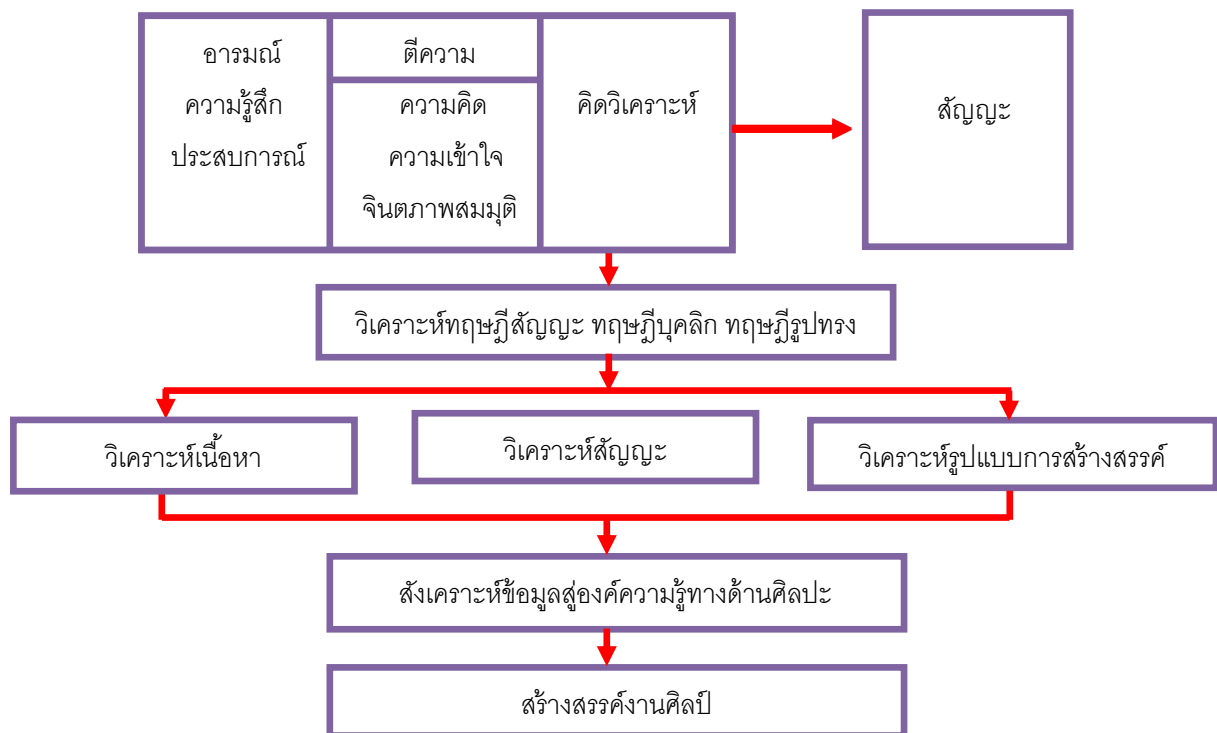
เส้นผมมีความเป็นเส้นยาว สั้น ความหนา ความหยิก และสีเส้นที่ต่างไปตามเชื้อชาติ เนื้อหาที่เชื่อมโยงกับเส้นผม มี หลากหลายประเด็นขึ้นอยู่กััตัวศิลปิน แยกประเด็นได้ดังนี้

3.6.1 ด้านรูปแบบ ศิลปินสามารถสร้างสรรค์ผลงานทางรูปแบบที่ซ้ำกัน หรือมีความคล้ายคลึงกัน ปริมาณจำนวน ของชิ้นผลงาน ขึ้นอยู่กับการเชื่อมโยง แนวความคิด การตีความหมายทางสัญลักษณ์ และวิธีการนำเสนอ

3.6.2 ด้านเทคนิควิธีการ ศิลปิน นิยมใช้ในงานศิลปะเส้นผม คือ การถัก การปัก การมัด การทอ การปะติด การอัด เส้นผมให้มีความหนา การใส่เส้นผมในแก้วหรือเรซิน และงานภาพถ่าย ขึ้นอยู่ว่าจะนำเทคนิคแบบไหนเข้ามาเป็นตัว สื่อสาร ถอดความหมายของแนวความคิดได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด

3.6.3 ด้านแนวความคิด ไม่สามารถจำกัดแนวความคิดทางด้านศิลปะได้อย่างชัดเจน เพราะงานศิลปะเปิดกว้าง เพื่อลองรับความคิดอย่างอิสระ และมีความเป็นปัจเจกลักษณะของตัวตนปรากฏอยู่ในผลงาน

3.7 แนวคิดทฤษฎี

รูปที่ 5 การวิเคราะห์งานศิลปะกับทฤษฎี

การนำหลักทฤษฎีมาวิเคราะห์ผลงานศิลปะในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ทฤษฎีสัญลักษณ์ ทฤษฎีบุคลิกภาพ ทฤษฎีรูปทรง เป็นหลักเพื่อค้นหาหัวใจของกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน การวิเคราะห์ลักษณะ สัญลักษณ์ โดยนำ **ทฤษฎีสัญลักษณ์** ของเดอ โซซูร์ (กาญจนา แก้วเทพ, 2554, หน้า90) ให้ความสำคัญมากที่สุดคือการแยกภาษาออกมาจากการใช้ภาษาและวิธีการ หาความรู้แบบโครงสร้างนิยมเป็นการศึกษาระบบความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงสิ่งที่ต้องการสื่อสาร ซึ่งวิธีการศึกษาของ โครงสร้างนิยมจะเริ่มโดยการสลายความเป็นองค์ประธานของมนุษย์ เน้นการสนใจความหมายในระดับจิตไร้สำนึกกับสิ่ง

ต่าง ๆ ที่ศึกษาเป็นส่วนย่อยเพื่อนำกลับมาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยย่อยกับหน่วยใหญ่ ให้เกิดความสำคัญกับตัวเชื่อมเพื่อศึกษาโครงสร้างนิยมที่จะมองสิ่งที่ต้องการในรูปของสัญลักษณ์ ต้องการค้นหารหัสที่กำหนดความหมายของโครงสร้าง **ทฤษฎีบุคลิกภาพ** อัลเฟรด แอลเลอร์ (กี ศรีเวตร, 2543, หน้า43) มีเป้าหมายของบุคคลที่ชี้ทางพฤติกรรมในปัจจุบันของมนุษย์ จุดมุ่งหมายในชีวิตเพื่อบรรลุถึงความสมบูรณ์แบบ การก้าวไปสู่ความสมบูรณ์แบบต่อชีวิตให้เกิดความรู้สึกต่ำต้อยมีปมด้อย ดังนั้นมนุษย์จึงต้องการดิ้นรนจากปัญหาต่าง ๆ เพื่อสิ่งที่ดีที่สุดจึงนำทฤษฎีนี้มาวิเคราะห์ในแนวทางความคิดด้านความหมายตรงและความหมายแฝงเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบการแสดงออกที่เป็นการแสวงหาความหมายของชีวิตและความต้องการมีชีวิตอยู่ **ทฤษฎีรูปทรงนิยม** ไคล์ เบลล์ และโรเจอร์ ฟรายด์ (จี ศรีนิวาสน , 2534, หน้า37)ให้คุณค่าของศิลปะที่รูปทรงนัยยะโดยปฏิเสธเนื้อหา หรือเรื่องราวในภาพถือว่างานศิลปะนั้นเป็นอิสระและเป็นสิ่งที่มีค่าโดยตัวเอง เพราะเกิดขึ้นจากการประกอบกันของเส้น สี รูปว่าง รูปทรง พื้นผิว และพื้นที่ว่างซึ่งมีนัยยะให้เกิดอารมณ์พิเศษที่นำเราออกห่างจากอารมณ์ปกติในชีวิตประจำวันได้ โดยไม่ต้องเกี่ยวข้องกับเนื้อหาเรื่องราวหรือจุดมุ่งหมายใด ๆ ศิลปะที่แท้จริงต้องเป็นสากลและเป็นอมตะซึ่งรูปทรงแห่งนัยยะเท่านั้นให้คุณสมบัติได้ เพราะรูปทรงแห่งนัยยะเป็นสิ่งที่อยู่เหนือกาลเวลาและสถานที่ที่เป็นสิ่งที่มีอยู่ในผลงานศิลปะในทุกยุคทุกสมัย ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ผลงานศิลปะเป็นผู้หญิงที่ทำงานจากเส้นผมที่เกิดจากความสูญเสีย ด้วยกรอบแนวความคิดและทฤษฎี ดังที่ได้จากการศึกษาภาคเอกสารอันประกอบด้วยทฤษฎีรูปทรงนิยม ทฤษฎีสัญญาวิทยาและทฤษฎีบุคลิกภาพ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวคิดและทฤษฎี	รายละเอียดในการวิเคราะห์งานศิลปะ
ทฤษฎีรูปทรงนิยม	<p>เป็นการหาหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ในเรื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สัญลักษณ์ ทางการสื่อสารความหมายในงานศิลปะ 2. นัยยะ แอบแฝงทางความคิดของศิลปินที่มีต่อผลงาน 3. การสื่อความหมายหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สร้างความพึงพอใจหรือกระตุ้นความรู้สึกจากจินตนาการจากผู้ชม 4. ความรู้สึกที่มีต่อผลงานศิลปะ เพื่อหาความหมายทางความคิด
ทฤษฎีสัญญา	<p>การใช้ทฤษฎีเพื่อแนวความคิดในด้านความหมายตรงและความแฝง เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบการแสดงออกที่เป็นการแสวงหาความหมายของชีวิตและความต้องการมีชีวิตอยู่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หาความหมายและการใช้ความหมายในงานศิลปะ 2. ความหมายมากกว่า ความหมายขั้นต้น เพื่อหาความหมายเชิงซ้อนหรือสัญลักษณ์ 3. วิธีการใช้สัญลักษณ์ในงานศิลปะ 4. เพื่อหาการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย วิถีชีวิต ความเชื่อ อุดมการณ์ จึงต้องศึกษาเพื่อหาการสื่อความหมายในการขยายความ
ทฤษฎีบุคลิกภาพ	<p>บุคลิกภาพเป็นสิ่งบอกความสัมพันธ์สอดคล้องกันของวิถีชีวิต (Style of life) หรือเรียกว่า การวางแผนชีวิต (Life plan) หรือ การมีภาพนำทาง (Guiding image) เพื่อหาเป้าหมายที่มีเอกลักษณ์ในการดำเนินการนำไปสู่เป้าหมายของตนเอง</p>

ตารางที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีการวิเคราะห์ผลงานศิลปะ

4. ขอบเขตการวิจัยนำเข้าสู่งานสร้างสรรค์

4.1 โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ผลงานศิลปะที่ทำงานจากสื่อวัตถุเส้นผม มีแนวคิดภายใต้การสูญเสียความงามจากเส้นผม โดยนำเส้นผมมาสร้างเป็นผลงานให้เกิดพลังที่แอบแฝงภายในจิตใจที่สะท้อนความงามของผู้หญิงในแง่มุมต่าง ๆ

4.2 โดยการวิจัยในครั้งนี้จะใช้การเทียบเคียงสื่อวัตถุจากเส้นต่าง ๆ ที่สื่อความหมายในแนวคิดการสูญเสียมาร่วมวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 คัดสรรผลงานศิลปะจากศิลปินที่เป็นที่ยอมรับหรือเป็นที่รู้จักระดับนานาชาติ

การที่ศิลปินจะเลือกใช้สื่อวัตถุที่ตนเองมีความถนัดและความสนใจนำมาใช้กับผลงานศิลปะนั้น วัตถุนั้นจึงถือเป็นนัยยะแฝงความซ่อนเร้น แนวคิด ให้ตรงตามจินตนาการของศิลปินซึ่งวัตถุที่เลือกมานั้นอาจมีความหมายที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และบริบทด้านต่าง ๆ เพื่อสื่อให้เห็น สัญลักษณ์ การแทนค่าความหมายของงานศิลปะ ออกมาเป็นภาษาภาพที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง จินตนาการของศิลปิน กับ ผลงานสร้างสรรค์ ส่งผ่านมาในรูปของการแสดงออกทางงานศิลปะเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ชม

5. ระเบียบการวิจัย

5.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาวิจัยครั้งนี้ วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้หลักเกณฑ์โดยเลือกศิลปินผู้หญิงใช้เส้นผมเป็นสื่อวัตถุในการสร้างสรรค์มีแนวคิดการสูญเสียความงามจากเส้นผม สร้างสรรค์ผลงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป และยังคงทำงานสร้างสรรค์อยู่ในช่วงย้อนหลัง 10 ปี คือ 2547-2557 , 2003-2013

2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

ถนนมวนล เดชาคนึงวงศ์

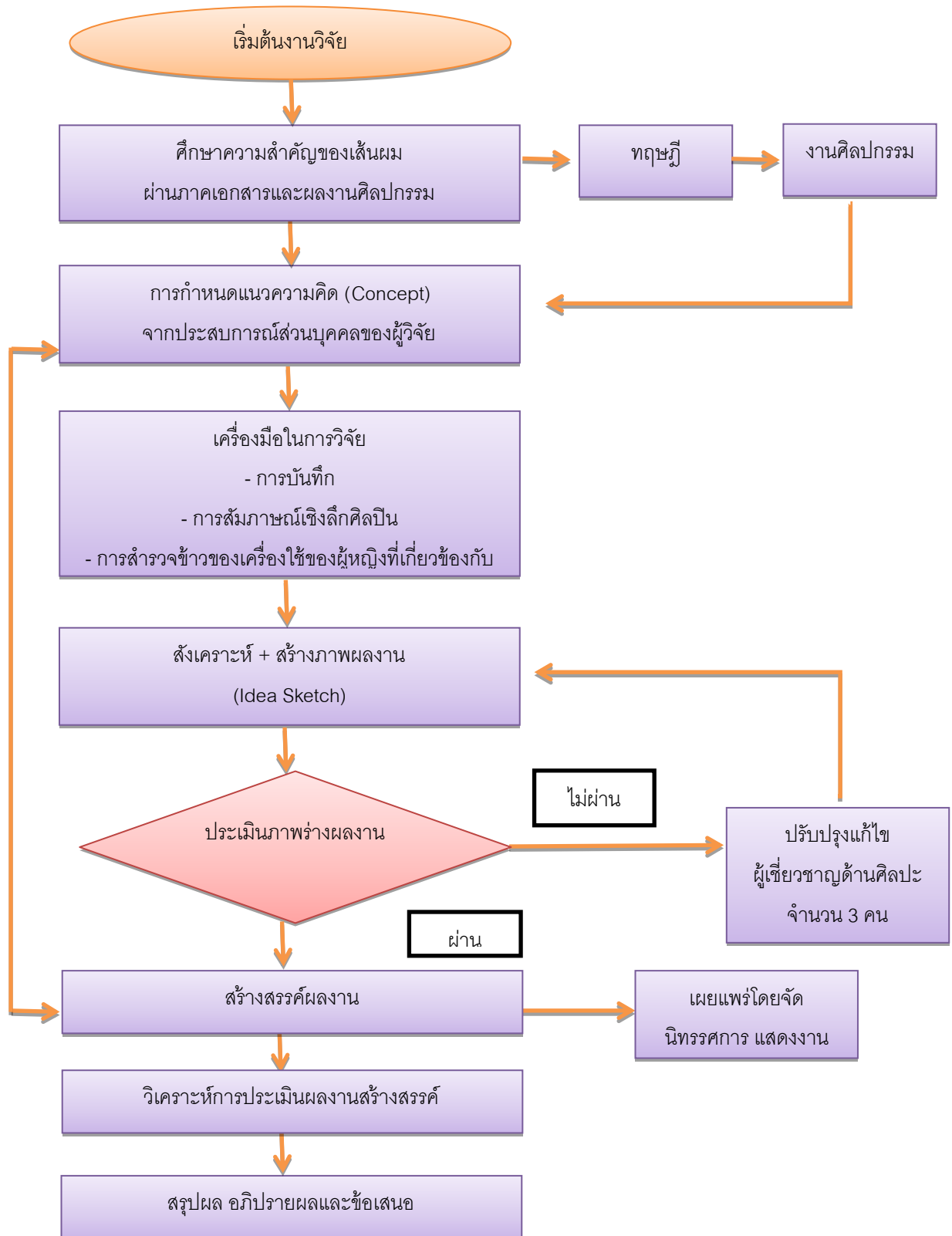
อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์

ตารางที่ 1 การจำแนกกลุ่มตัวอย่างศิลปินที่สร้างสรรค์งานจากเส้นผมภายใต้แนวความคิดการสูญเสียความงามจากเส้นผม

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้รวบรวมข้อมูลด้านหนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของเครื่องมือวิจัยใช้ทฤษฎีเป็นเครื่องมือ และแบบสัมภาษณ์คำถามปลายเปิด นำคำถามที่ได้เข้าสู่ การวิจัยเป็นแบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพเครื่องมือจำนวน 3 ท่าน และ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ผลงานศิลปะผู้หญิงที่ทำงานจากเส้นผมที่เกิดจากความสูญเสีย ด้วยแนวความคิดและทฤษฎี คือ ทฤษฎีรูปนิยม ทฤษฎีสัญญะ และทฤษฎีบุคคลิกภาพ วิเคราะห์ผลงานศิลปะสร้างสรรค์จากเส้นผมของศิลปิน

6. วิธีการดำเนินงานวิจัย

รูปที่ 6 แผนภูมิวิธีการดำเนินการวิจัย

7. ผลการวิเคราะห์ผลงานศิลปิน

7.1 สัญลักษณ์ รูปทรง สัญลักษณ์ที่แสดงออก

อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์ เป็นศิลปินและอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึงวิธีการทำงานว่า คำนึงถึงคุณสมบัติของเส้นผมต้องมีคุณภาพที่ดีเบาบางและยังคงเป็นเส้นผมที่น่าทะนุถนอมในผลงาน ต้องการความพิเศษของความเบาบางให้ปรากฏในงานไม่ต้องการความน่ากลัวภายในงาน ผลงานของอิมหทัยใช้เทคนิคในการถักเส้นผมผ่านรูปทรงความทรงจำของครอบครัว และรูปทรงธรรมชาติ ซึ่งเปรียบเทียบงานศิลปะเป็นการบันทึกความทรงจำเรื่องราวในชีวิต

รูปที่ 7 Veil No.2, 2008
ที่มา: อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์

รูปที่ 8 Grow Old, 2008-2010
ที่มา: อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์

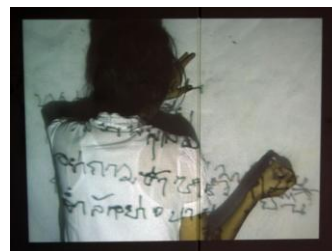
รูปที่ 9 Cherish, 2009
ที่มา: อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์

รูปที่ 10 My father's pigtail, 2006
ที่มา: อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์

รูปที่ 11 My father's pillow, 2008
ที่มา: อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์

รูปที่ 12 Last phrase from my dad, 2008
ที่มา: อิมหทัย สุวัฒน์ศิลป์

7.2 สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายทางการสูญเสีย

ผลงานของ อิมฮัย ได้แสดงเนื้อหาจากประสบการณ์ส่วนตัวภายในครอบครัว และเป็นการบินที่เรื่องราว ซึ่งก็มีลักษณะแอบแฝงทางความรู้สึก การแสดงชิ้นผลงานมีส่วนขยายความหมายภายในงาน โดยการอาศัยวัสดุอื่น มาเชื่อมโยงแนวความคิด อาทิเช่น ผลงานชื่อ My father's pillow กล้องสีขาวยุคสมัยคล้ายโรงศพที่นางานหมอนของพ่อว่าศิลปินต้องการสื่อที่มีความหมายแอบแฝงของการสูญเสียทางจิตใจ ผลงานชื่อ Cherish มีการแสดงออกของความรู้สึกของแม่ที่ต้องสูญเสียสามี โดยนำหมอนของแม่มาขยายความหมาย เส้นผมที่ถูกถักและมีหินมาถ่วงเปรียบได้กับลูก ๆ และชิ้นผลงานชื่อ My father's pigtail เป็นการเน้นย้ำคำสอนของพ่ออธิบายสายสัมพันธ์ที่เชื่อมต่อกันระหว่างพ่อ เมื่อจากไป ผลงานชื่อ Last phrase from my เป็นการบันทึกความทรงจำโดยวิธีการปักเส้นลงกับตัวหนังสือที่พ่อพยายามเขียนในเวลาที่พ่อสื่อสารกับลูก ๆ เวลาที่ท่านป่วย

7.3 วิเคราะห์งานศิลปิน Yayoi Kusama

ผลงานของ ยาโย มีแนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนใจจากอาการป่วยทางจิต มองเห็นสิ่งรอบตัวเป็นลายจุดและลายตาข่าย ศิลปินมีประสบการณ์จากการทำร้ายตัวเองมาถ่ายทอดตามแนวคิดสร้างสรรค์ผลงานโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำซ้ำ ความไม่สิ้นสุด การแสดงออกของพลังที่แฝงภายในจิตใจ ยาโยได้ศึกษาบทกวีและบทประพันธ์จึงนำมาถึงการตีความหมายทางแนวคิดและใช้สัญลักษณ์ในผลงานศิลปะ มุมมองที่เกี่ยวกับจิตใต้สำนึกของมนุษย์ เรื่องเท็กซ์ และการต่อสู้เพื่อสิทธิสตรี ลายจุดในผลงานเปรียบเสมือนดวงอาทิตย์ ซึ่งเป็นแสงสว่างและความหวังของชีวิตเปรียบดังจันทร์เสี้ยวแดงงาม สงบนิ่งแต่น่าพิศวงและยังเป็นหนทางสู่ความเป็นนิรันดร์ การใช้รูปทรงที่มีขนาดใหญ่ การทำซ้ำของรูปทรงเพื่อเน้นย้ำการแสดงออก จึงทำให้เกิดเป็นพลังที่แอบแฝงภายใน และทำให้ผู้ชมรับรู้ถึงการแสดงออกของศิลปินที่มีการประทะด้วยสายตาอย่างน่าสนใจ

รูปที่ 13 Flowers that bloom at midnight,
2010
ที่มา:<http://interactive.qag.qld.gov.au/>

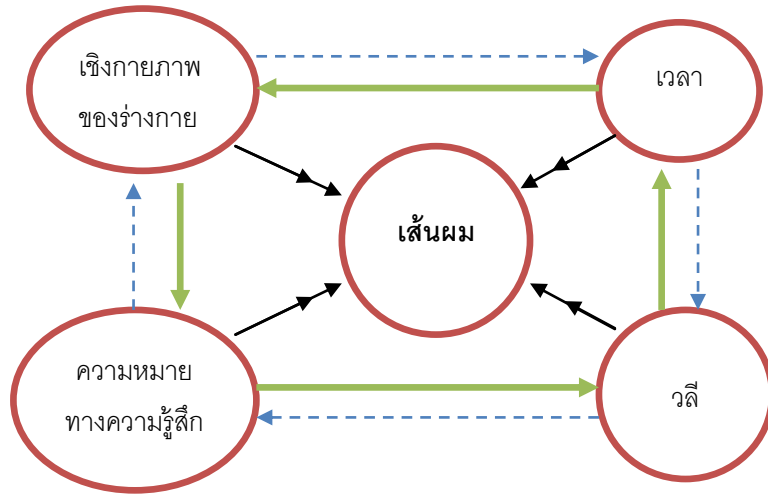

รูปที่ 14 Accumulation, 1963
ที่มา : http://www.moma.org/collection/object.php?object_id=96440

ในการวิเคราะห์ผลงานศิลปินทั้ง 2 ข้างต้น ผู้วิจัยอธิบายเปรียบเทียบในเข้าใจถึง สหวิทยาการทางการวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงทางด้านศิลปะ อันมีองค์ประกอบเกี่ยวข้องเชื่อมโยง กับการสร้างสรรค์งานศิลปะให้มีการแปรรูป เปลี่ยนค่าทางการนำเสนอรูปและความหมายแบบต่าง ๆ กันไป ก่อให้เกิดรูปความหมายและภาษาทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหวในศิลปะลักษณะแบบใหม่ ๆ แปลก ๆ ที่น่าสนใจ (สุชาติ เถาทอง , 2558, หน้า 27) ผลงานของทั้ง 2 เกิดจากการนำประสบการณ์ส่วนตัวมาถ่ายทอดเป็น ผลงานอย่างมีปึกแจก และมีความหมายแอบแฝงในงานศิลปะแนวความคิดของ

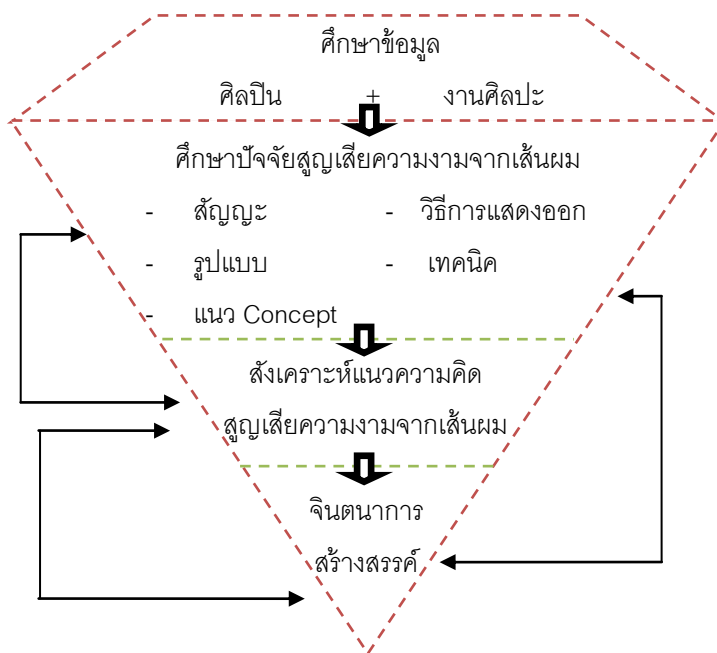
ศิลปิน ทั้งที่เป็นความหมายตรงของรูปที่รับรู้ดูออก และความหมายแฝงที่มองไม่รู้ดูไม่ออกหากซ่อนอยู่เบื้องหลัง จึงเป็นการผสมผสานข้ามศาสตร์หรือหลากหลายแหล่งความรู้ เพื่อการแสวงหาคำตอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ในการแสวงหาทางการสร้างสรรค์

7.4 เส้นผมถูกนำมาร้อยเรียงให้เกิดจินตภาพก่อนนำเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ภาพ ดังนี้

รูปที่ 15 แผนภูมิขยายแนวคิดจากเส้นผม

จากการวิเคราะห์เส้นผมสู่การเชื่อมโยงด้วยบริบท อันประกอบด้วย เรื่องของกายภาพในเชิงร่างกาย การขยายความหมายจากความรู้สึกส่วนตัว คำพูดหรือวลี และเวลา เป็นตัวกำหนดการบันทึกความทรงจำหรือพลังแอบแฝงภายในเส้นผม เพื่อนำสู่การสร้างสรรค์ บ่งบอกถึงจิตในการแสดงของศิลปินกับชิ้นผลงาน ในงานวิจัยได้ถอดรหัสขั้นตอนในการคิดในการสูญเสียความงามจากเส้นผม ดังนี้

แผนภูมิ การวิจัย
 จริต อีสตรี : คุณค่าความงาม
 ในงานศิลปะ เส้นผมสูงชัน
 สร้างสรรค์การเชื่อมโยงเส้นผม
 ในงานศิลปะ ภายใต้การ
 สูญเสียความงามจากเส้นผมมี
 การสร้างแบบภาพร่างกับวัสดุ
 เพื่อทดลองแนวความคิด
 สร้างสรรค์ ตัวอย่างดังนี้

รูปที่ 16 แผนภูมิขั้นตอนในการคิดในการสูญเสียความงามจากเส้นผม

7.5 ผลงานสร้างสรรค์ “จริต อีสตรี : คุณค่า สัญญะ ในงานศิลปะเส้นผม”

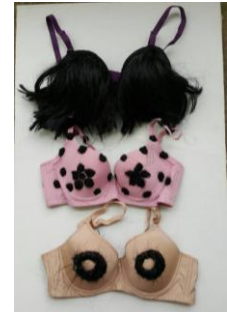
รูปที่ 17 Necklace heart
No.1 , 2015

ที่มา : ถนอมนวล เดชาคนึงวงศ์

รูปที่ 18 Comb hair
No.2 , 2015

ที่มา : ถนอมนวล เดชาคนึงวงศ์

รูปที่ 19 underwear
No.3 , 2015

ที่มา : ถนอมนวล เดชาคนึงวงศ์

ผู้วิจัยนำการสูญเสียเส้นผมมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่บ่งบอกถึงความเป็นผู้หญิงผ่านสัญลักษณ์รูปทรง ความหมายของผู้หญิง โดยนำวัสดุสิ่งของที่มีคุณค่าทางจิตใจหรือความหมายที่มีการแอบแฝงความคิดมาเชื่อมโยงกับแนวคิดในงานศิลปะ ซึ่งในชุดที่1 ได้ทำการทดลอง ผ่านการวิเคราะห์ภาพร่าง และปรับแก้ออกมาทั้ง3 ชิ้น และนำแนวความคิด (Concept) ผสมผสานออกมา ดังนี้ **จริต** ภายในผลงาน คือการถ่ายทอดพฤติกรรม การชอบทำให้สิ่งที่ตนเองมีความถนัด แสดงออกโดยไม่ขัดเขิน ผู้วิจัยพยายามแสดงภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่มีความรักสวยรักงาม โดยใช้เส้นผมและเทคนิคการปัก เย็บ ที่เป็นตัวแทนความเป็นผู้หญิงผ่านทางรูปแบบสัญลักษณ์ **คุณค่าทางสัญลักษณ์** คือสัญลักษณ์ทางรูปทรงที่การจากการวิเคราะห์หาค่าความจำเพาะในงานศิลปะ ผู้วิจัยเลือกใช้ สิ่งของใช้สอยของผู้หญิงมาสื่อความหมาย เพื่อสะท้อนให้เห็นคุณค่าความงามในผลงาน ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างผลงานทั้ง 3 ชิ้น คือ สร้อยคอ หัวผมเสื่อชั้นใน ล้วนเป็นของใช้ที่ผู้หญิงต้องใช้กับร่างกายอย่างทะนุถนอม ละเอียดย่อน ทั้งลักษณะของเส้นผมและจิตใจที่มีพลังแอบแฝงในการสื่อความหมายของการสูญเสียความงามจากเส้นผม จึงก่อให้เกิดคุณค่า ความงามในรูปแบบของงานศิลปะกรรมอย่างมีอัตลักษณ์ของผู้วิจัย

8. ผลสรุปการวิจัยและอภิปรายผล

ผลสรุปการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยทั้งโครงสร้างในส่วนของเนื้อหาเอกสารและศึกษางานศิลปะวิเคราะห์หาสัญลักษณ์ของ รูปทรงเพื่อสื่อความหมายในแนวคิดทางศิลปะอย่างมี เอกลักษณ์ในผลงานศิลปะที่ใช้แนวความคิดที่เกิดจากตัวศิลปินถ่ายทอดบุคลิกการแสดงออก ลักษณะรูปทรงที่ เกิดจากการคิดสร้างสรรค์เฉพาะตัว เพื่อสื่อสารความหมายในงานเข้าใจถึงขบวนการวิจัยอย่างมีขั้นตอนการค้นหา แบบเป็น 2 ส่วน ดังนี้

8.1 ผู้วิจัยได้นำขบวนการทางแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และทฤษฎีมาวิเคราะห์ เข้าสู่ขบวนการสร้างสรรค์ศิลปะผลงานภายใต้แนวคิด การสูญเสียความงามจากเส้นผมในมิติของแนวความคิด เพื่อค้นหาสัญลักษณ์ รูปทรง คุณค่า สัญลักษณ์ที่เกิดจากแนวความคิดอย่างมีหลักการ เพื่อนำเข้าสู่ขบวนการพัฒนาภาพร่างและผลงานสร้างสรรค์อย่างมีข้อมูลจากการศึกษาทั้งภาคเอกสาร และสัมภาษณ์ศิลปิน งานศิลปะ จึงนำมาวิเคราะห์หาความพิเศษงานศิลปะของผู้วิจัย

8.2 ในการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยนำภาคเอกสาร และผลงานศิลปินกับงานวิจัย มาวิเคราะห์ และได้สร้างจินตภาพสมมุติเพื่อนสะท้อนความคิดและการแสดงออกนำไปสู่ผลงาน เป็นความรู้สึกนึกคิด ส่วนตนของศิลปิน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการวิจัยศิลปะ ที่ต้องอธิบายขบวนการถ่ายทอดการรับรู้และการเรียนรู้ผ่านรูปความหมายทางภาษา ที่แฝงมาในรูปแบบ

ความหมาย ทั้งที่รับรู้ได้ทางตรงและทางอ้อม การวิจัยพบว่า ต้องมีความยืดหยุ่นระหว่างภาษาจากตัวหนังสือซึ่งเป็นนามธรรมสูง นำเข้าสู่ภาษาศิลปะที่ต้องอาศัยประสบการณ์สุนทรีย์ศิลป์ มาวิเคราะห์ซึ่งเป็นศาสตร์คนละขั้วจึงต้องอาศัยคุณสมบัติ บุคลิกลักษณะ ความหมายเชิงสังคมวัฒนธรรม ความเชื่อ ความศรัทธา และบริบทด้านต่าง ๆ เข้ามาผสมผสานกันเพื่อให้เกิดความสอดคล้องของธรรมชาติศิลปะและงานวิจัยอย่างสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2556). **สุนทรียศาสตร์ หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปะวิจารณ์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(พิมพ์ครั้งที่2)
- สุเชาวน์ พลอยชุม. (2534). **สุนทรียศาสตร์ ปัญหาและทฤษฎีว่าด้วยความงามและศิลปะ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่2)
- ศาสตราจารย์ ดร.ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2551). **ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน. (พิมพ์ครั้งที่15)
- รองศาสตราจารย์ สุชาติ เกาทอง. (2537). **ศิลปะวิจารณ์**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่ไอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์
- พีระพงษ์ กุลพิศาล - นิพนธ์ ทวีกาญจน์ – ทวีเกียรติ ไชยงยศ. (2533). **ทัศนะทางศิลปะ และศิลปศึกษา**. ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู
- “ทศยุทร”แปล. (2536). **พลัง จิตใต้สำนึก(ฉบับปรับปรุง)**. สมุทรปราการ. พิมพ์ที่เฟื่องฟ้า พริ้นติ้ง จำกัด
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2556). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จณัญญา เจริญมอญักษ์. (2554). **ศิลปะสมัยใหม่:ความรู้ฉบับพกพา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ Openworlds
- จิรพัฒน์ พิตรปรีชา. (2545). **โลกศิลปะศตวรรษที่ 20**. กรุงเทพฯ.เมืองโบราณ
- ธีรยุทธ บุญมี. (2552). **โลก Modern&Post Modern**. กรุงเทพฯ.สายธาร
- อภิภา ปรัชญาพฤทธิ. (2554). **หลังสมัยใหม่นิยมและการอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ.อินทภาษา
- อิทธิพล ตั้งโฉลก. (2550). **แนวทางการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิเคชัน
- เปมิกา จุฬารานนท์. (2555). **เส้นผม : สื่อศิลปะในงานศิลปกรรมร่วมสมัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปะมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาทฤษฎีศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ศาสตราจารย์ สุชาติ เกาทอง. (2558). **นิทรรศการศิลปะ : ภาพสะท้อนตัวตนศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง ในโอกาสเกษียณราชการ 65 ปี**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์พับลิเคชัน
- กาญจนา แก้วเทพ. (2544). **ศาสตร์และสื่อแห่งวัฒนธรรมศึกษา**. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรสโปรดักส์. (2552). การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- จี ศรีนิวาสน์. (2534). **สุนทรียศาสตร์ ปัญหาและทฤษฎีว่าด้วยความงามและศิลปะ**. แปลและเรียบเรียงโดย สุเชาวน์ พลอยชุม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- กวี ศรีเวศร. (2531). **วิธีวัดค่าบุคลิกภาพและเชาวน์อารมณ์**. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

ภาคภาษาอังกฤษ

Archer,Michel and Other. **Mona Hatoum**. London:Phydon, 1997.

Chicago,Judy. **Frida Kahlo:face to face**. New YorK :Prestel, 2010.

Chebel, Malek. *100 000 Years of Beauty*. Paris: Babylone, 2009.

Ingo F., Walther. *Art of the 20th century*. Köln: Taschen, 1998

Lyn, Susan. *The History of Hair*. London: JW Publications, 2005.